

161. Maanantaina 2 päivänä joulukuuta 1996

kello 19.45

Päiväjärjestys

	6) Lakialoite laiksi rikoslain 11 luvun 8 §:n muuttamisesta	5119
Ilmoituksia	Lakialoite 75/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)	

Toinen käsittely	Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Pesälä.	

1) Hallituksen esitys kuntien valtionosuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi	5117	Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.
Hallituksen esitys 149/1996 vp Hallintovaliokunnan mietintö 24/1996 vp		_____
2) Hallituksen esitys laiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta	5118	
Hallituksen esitys 218/1996 vp Liikennevaliokunnan mietintö 10/1996 vp		
Lähetekeskustelu		
3) Lakialoite laiksi makeis- ja virvoitusjuomaverosta annetun lain kumoamisesta ..		
Lakialoite 70/1996 vp (Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.)		
4) Lakialoite laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta	„	
Lakialoite 73/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)		
5) Lakialoite kotiuttamisrahalaiksi	5119	
Lakialoite 74/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)		

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys kuntien valtionosuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 149/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 24/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. M a n n i n e n : Herra puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin vastalauseissa olevat lakiehdotukset.

Ed. V ä i s t ö : Herra puhemies! Tämä valtionosuusuudistushan on todella merkittävä myös aluepoliittiselta kannalta. Tällä paljolti ratkaistaan se, miten eri puolilla maata kyetään järjestämään kansalaisten kannalta tärkeät pe-

ruspalvelut niin koulu-, sosiaali- kuin terveydenhuollonkin osalta.

Me olemme keskustan valiokuntaryhmässä ja keskustan eduskuntaryhmässä arvostelleet nyt tässä yhteydessä sekä ensi sekä seuraavana vuonna toteutettavia valtionosuusleikkauksia. Niiden taso on mielestämme selkeästi ylimitoitettu ja se johtaa hyvin suuriin ongelmiin. Keskustan vastalauseessa on mielestämme otettu kohtuullinen taso huomioon ja samoin valtionosuudet on suunnattu niin, että ne hallituksen esitystä oikeudenmukaisemmin kohdistuvat eri puolille maata ja antavat elämisen edellytyksiä ja palvelujen järjestämisen edellytyksiä oikeudenmukaisemmin.

Kannatan, arvoisa puhemies, ed. Mannisen pohjaehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies:
Asian käsittely keskeytetään.

2) Hallituksen esitys laiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 218/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 10/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 10. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Ensimmäinen varapuhemies:
Asian käsittely keskeytetään.

3) Lakialoite laiksi makeis- ja virvoitusjuomaveroista annetun lain kumoamisesta

Lakialoite 70/1996 vp (Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.)

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

4) Lakialoite laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 73/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)

Ensimmäinen varapuhemies:
Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin puolustusvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Olen kyllästynyt kirjallisten kysymysten tekemiseen ja alkanut suoltaa lakialoitteita. Niitä tulee kuin pärehöylästä kolmen päivävauhtia. Tässä on kolme ensimmäistä, joista esittelen nyt käsittelyjärjestyksessä olevan. Nämä ovat pieniä asioita verrattuna äskeiseen valtionosuusuudistukseen mutta varsin tärkeitä erälle pienille ryhmille eli asevelvollisille.

Armeijassa nykyisin asevelvolliset passitetaan lomalle säännöllisesti viikonvaihteeksi useaksi päiväksi, sen jälkeen tulee vielä ehkä henkilökohtaisia lomia. Asevelvolliset eivät paljon muuta ehdi kuin olla lomalla. Tämä on tietysti mukava asia, mutta asevelvollisten joukossa on myös sellaisia henkilöitä, joilla ei ole henkilökohtaisia varoja, joilla ei ole mahdollisuutta oikeastaan mennä kotiin, koska sielläkään ei ole varoja. Näin ollen he joutuvat tulemaan varuskunnasta kylmään maailmaan 20 markan päivärahalta, jolla ei sitten paljon itseä ruokita. Toki on mahdollisuus sinnekin jäädä, mutta kukapa sieltä varuskunnasta katselisi ulospäin, kun lomallekin on mahdollisuus päästä.

Jossakin vaiheessa olen keskustellut puolustusministeri Anneli Tainan kanssa tästä asiasta, ja hänkin on pitänyt sitä ongelmana. Käsitykseni mukaan jonkinlaista keskustelua asian korjaamiseksi on ollut. Minä olen lakialoitteessani, jonka en usko menevän läpi, kuitenkin kiinnittänyt huomiota tähän asiaan ja lähtenyt siitä, että lomalla oleville varusmiehille, jotka kotikuntansa sosiaaliviraston lausunnon mukaisesti olisivat normaalioloissa oikeutettuja toimeentulotukeen, maksettaisiin lomapäiviltä päiväraha kaksinkertaisena.

Sekin on äärettömän vähän, alle 40 markkaa, 40 markan kieppeissä, mutta olisi jotakin pientä merkitystä tällä asialla. Tätä tukea tai korotettua päivärahaa ei tietysti maksettaisi sellaisille, joiden aviopuoliset esimerkiksi sotilasavustuslain mukaan saavat valtion tukea, silloin heillä on tietysti mahdollisuus minne mennä. Tämä nyt koskee huoletonta, koditonta poikamiestä, joka tarvitsisi muutaman markan enemmän lomallaan rahaa. Olisi mukavampi sitten palata taas varuskuntaan.

Herra puhemies! Tältä osin ei muuta. Minä

pidän näitä papereita mukanani sikäli, että kun seuraava asia on myös minun esitykseni ja jos en ehdi paikalle vaan joudun palaamaan keskivälis-tä pois, olen valmiina taas tänne tulemaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään puolustusvaliokuntaan.

5) Lakialoite kotiuttamisrahalaiksi

Lähetekeskustelu
Lakialoite 74/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Vanhaan hyvään aikaan maksettiin varusmiehille, jotka olivat asevelvollisuutensa kunnialla suorittaneet, ns. kotiuttamisrahaa, joka 90-luvun alku-puolella oli viimeksi 300 markkaa.

Ahon hallituksen aikana kotiuttamisrahasta kuitenkin luovuttiin, ja syynä olivat silloin valtiontaloudelliset syyt, vaikka kotiuttamisrahaan valtion varoja taisi kuluu vain kymmenkunta miljoonaa markkaa vuodessa. Kotiuttamisraha siis maksettiin kaikille, jotka olivat asevelvollisuuttaan suorittamassa ja sen päätyttyä vapautuivat, myös aseettomille ja siviilipalvelusmiehille.

Lakialoitteen tarkoituksena on palauttaa uudelleen voimaan ja kunniaan kotiuttamisraha, nyt 500 markan suuruisena. Moni varusmies, joka vapautuu asepalveluksesta, on täysin rahan, hänen seuraava palvelupisteensä siviilissä on toimeentuloluukku ja olisi kohtuullista, että tällaisille varusmiehille, jotka ovat kunniallisesti osuutensa Suomen puolustusvoimissa suorittaneet, varattaisiin edes päivä tai kaksi pärjätä siviilissä ilman toimeentuloluukku. Siitä johtuen tämä jo 70-luvun alusta alkaen 90-luvun alku-puolelle voimassa ollut laki ja tapa pitäisi palauttaa uudelleen, siis 500 markkaa palveluksesta vapautuvalle varusmiehelle parin kolmen ensimmäisen päivän elämään, että ehtisi taas tutustua ankeaan siviilimaisemaan, ennen kuin lähtee toimeentuloluukulle.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

6) Lakialoite laiksi rikoslain 11 luvun 8 §:n muuttamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 75/1996 vp (Sulo Aittoniemi /kesk)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Tässä oikein hengästyy, kun ei tahdo ehtiä paikalleen, kun joutuu taas nopeasti kääntymään ja takaisin tänne, mutta ahkeruus palkitaan sillä tavalla.

Minä olen lakialoitteessani rikoslain 11 luvun 8 §:n muuttamisesta palannut asiaan, jossa mielestäni tehtiin virhe rikoslain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen yhteydessä. Kysymyksen on kiihottaminen kansanryhmää vastaan -nimikoidusta lakipykälästä rikoslain 11 luvussa. Hallitus esitti aikoinaan siinä vaiheessa, kun rikoslain toista vaihetta uudistettiin, tämän sisältöisenä tätä, toisin sanoen, että jos joku yleisön keskuuteen levittää lausuntoja tai tiedonantoja, joissa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin kansallista, rodullista, etnistä tai uskonnollista ryhmää jne., se olisi rangaistavaa. Näin tietysti täytyy ollakin, mutta hallitus esitti sen sen laatuksena silloin, että sen tahallisuuden toteuttamiseksi vaadittiin sanat "aiheuttaakseen ryhmään kohdistuvaa väkivaltaisuutta" ja "teko on omiaan aiheuttamaan sanotunlaisen seurauksen", siis tuollaisen rasistisen mielipiteenvaihdon.

Eduskunnan lakivaliokuntakin kuitenkin poisti sanan "aiheuttaakseen" ja poisti myös sanat "on omiaan aiheuttamaan", siis nämä tahallisuuden vaatimukset. Tämä merkitsee sitä, että jos ollaan oikein tarkkoja, nykyaikana ulkomalaisryhmistä ei tavallinen kansalainen voi sanoa asiallisissakaan merkeissä mitään omaa näkemystään joutumatta syytteen vaaraan. Kansanedustaja voi aina sanoa, koska hänellä on erilainen sananvapaus, mutta tavallisen ihmisen sananvapauden nykyinen lainsäädäntö poistaa kokonaan. Näinhän ei voi olla asia. Täytyyhän ihmisten omassa maassaan tapahtuvista ilmiöistä saada lausua oma näkemyksensä, kun siinä ei ole tarkoitus loukata ketään eikä kiihottaa ketään vastaan.

Näin ollen olen tähän lakiin pyrkinyt tällä esityksellä palauttamaan nämä tahallisuuden vaatimukset, siis "aiheuttaakseen" ja "on omiaan aiheuttamaan" sanotunlaisen seurauksen. Tällöin tavalliset kansalaisten mielipiteenilmaisut, jotka on tehty ilman tarkoitusta rasismiin, voivat tapahtua ilman, että niistä tulisi rangaistuksen uhka. Näin on yleensä kaikissa maissa. Suomessa tämä lainsäädäntö on kaikkein tiukin. Aivan hyvässä tarkoituksessa tehty mielipiteenilmaisu saattaa johtaa syytteeseen, ja se on silloin väärin. Rangaistavuuden perustana pitää olla, että se on tarkoitettu sellaiseksi ja että se on omiaan kiihottamaan kansaa joitakuista somaleita tai muita vastaan. Siinä vaiheessa se voisi olla rangaistavaa.

Herra puhemies! En usko, että tämäkään menee läpi eduskunnassa. Kuitenkin olen ollut asiasta tätä mieltä ja samaa mieltä on varmasti

moni muu, mutta monetkaan eivät tietyistä syistä näkemyksiään esitä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Ensimäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 19.58.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen